

Realizacja projektu SUWAT w nawiązaniu do Ramowej Dyrektywy Wodnej UE

Krzysztof KORCZAK

SUWAT, Katowice, kwiecień 2021 r.

RDW

Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej) zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych. Jej celem jest osiągnięcie do 2015 r., a w uzasadnionych przypadkach do 2021 lub 2027 r., dobrego stanu wód i ekosystemów od nich zależnych.

c.d. RDW

RDW obliguje państwa członkowskie do opracowania planów gospodarowania wodami dla każdego obszaru dorzecza wyznaczonego w danym kraju. Dokumenty te są poddawane przeglądowi i aktualizacji cyklicznie co 6 lat i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Ustalenia planów gospodarowania wodami uwzględnia się w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województwa oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa. Plany mają wpływ nie tylko na kształtowanie gospodarki wodnej, ale także na inne sektory, w tym m.in. na: przemysł, gospodarkę komunalną, rolnictwo, leśnictwo, transport, rybołówstwo, turystykę.

c.d. RDW

PGW opracowywane są na podstawie szeregu dokumentów planistycznych wskazanych w RDW i ustawie Prawo wodne, które również są poddawane przeglądowi i cyklicznej (6-cio letniej) aktualizacji.

Ramowa Dyrektywa Wodna nakłada na kraje członkowskie obowiązek:

- Osiągnięcia dobrego stanu wód w 2015 roku: dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla wód powierzchniowych, dobrego stanu chemicznego i ilościowego dla wód podziemnych
- Nie pogarszania stanu części wód
- Zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczenia zrzutów tych substancji (lista substancji priorytetowych znajduje się w Dyrektywie –córce 2455/2001)
- Spełnienia wymagań specjalnych, zawartych w innych aktach prawnych, w odniesieniu do obszarów chronionych

Dla JCWP rzecznych ustalono cele dla:

- elementów biologicznych (fitoplankton, fotobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna)
- wspierających elementów fizykochemicznych
- specyficznych substancji syntetycznych i niesyntetycznych oraz substancji priorytetowych
- elementów hydromorfologicznych

Uszczegółowiony cel środowiskowy

- Dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków poprzez możliwość swobodnej migracji organizmów wodnych
- Uszczegółowiony cel środowiskowy - osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz możliwość migracji organizmów wodnych

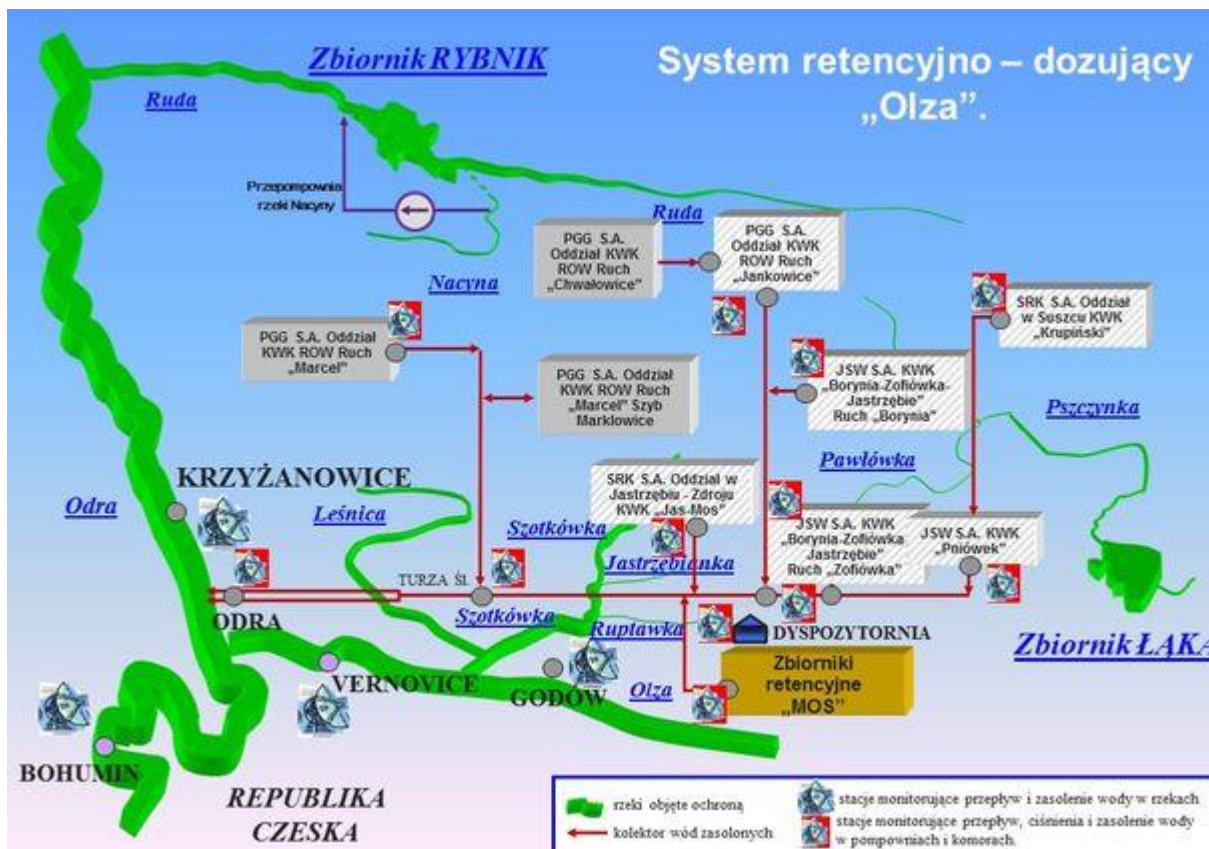
III cykl planistyczny (2016-2021)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967)
- W ramach III cyklu planistycznego zostały zweryfikowane m.in. podstawowe jednostki planistyczne, a więc jednolite części wód powierzchniowych wraz z typologią. Nowy podział jcw będzie umocowany w II aPGW i będzie obowiązywać formalnie od 2021 r.
- Większość zadań planistycznych w III cyklu planistycznym współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (Projekt: „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”. Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16).

Regionalny system ochrony wód powierzchniowych przed zasoleniem wodami kopalnianymi

W celu zabezpieczenia rzek i zbiorników wodnych przed degradacją słonymi wodami górnictwem został zbudowany system „Olza”. Obejmuje on oczyszczanie wód z zawiesiny, z jonów baru oraz radu. Zapewnia też maksymalne wykorzystanie wód słonych do celów technologicznych kopalń. Pozostałe wody dozowane są z kopalnianych zbiorników retencyjno-dozujących do rzeki Odry w miejscowości Olza.

Schemat systemu retencyjno–dozującego „Olza” wg PGWiR

SUWAT, Katowice, kwiecień 2021 r.

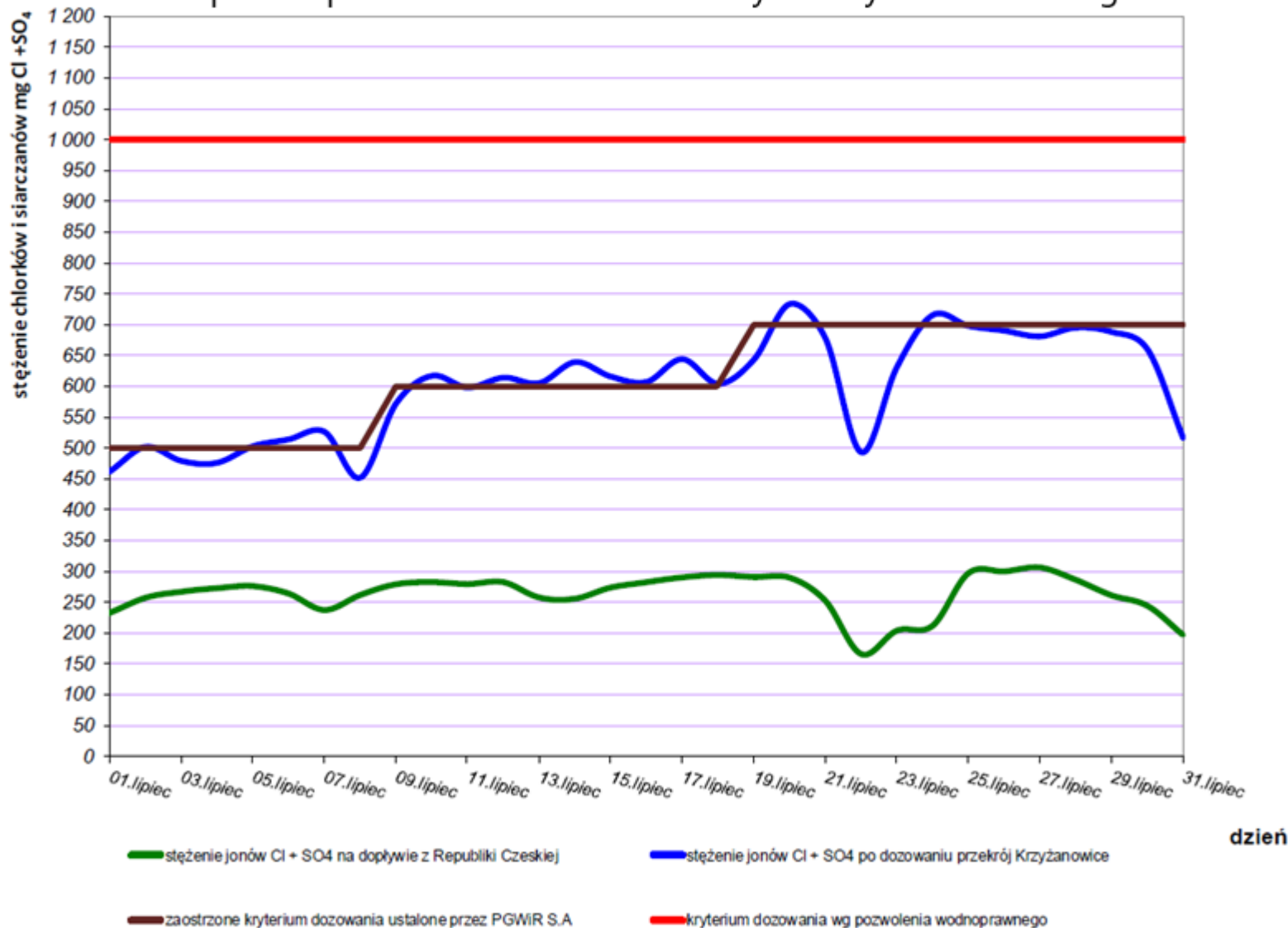
Systemem „Olza” objęto odprowadzanie wód z :

- Trzech kopalń w tym jednej zespolonej należących do Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.:
 - KWK „Borynia-Zofiówka” w Jastrzębiu-Zdroju,
 - KWK „Jastrzębie” w Jastrzębiu-Zdroju,
 - KWK „Pniówek” w Pawłowicach;
- jednej kopalni zespolonej należącej do Polskiej Grupy Górniczej S.A.:
 - Oddział KWK ROW Ruch „Chwałowice” w Rybniku,
 - Oddział KWK ROW Ruch „Jankowice” w Rybniku,
 - Oddział KWK ROW Ruch „Marcel” w Radlinie,
- dwóch kopalń należących do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.:
 - Oddział w Suszcu KWK „Krupiński”,
 - Oddział w Jastrzębiu - Zdroju KWK „Jas - Mos”,
- oraz wody zasolone ujmowane z rowów opaskowych odwadniających składowiska odpadów górniczych w Jastrzębiu-Zdroju i w Pawłowicach.

Systemu retencyjno–dozującego „Olza”

Wody dołowe zawierające zawiesinę, jony baru lub radu zostają oczyszczone na terenie kopalń. Ze względu na zasolenie wód kopalnianych na poziomie około 20 000 mg (Cl+SO₄)/l, wprowadzanie tych wód do rzeki jest ściśle dostosowywane do wielkości przepływu oraz od stężenia soli w rzece przed przekrojem dozowania wód górniczych. Rzeki Odra i Olza dopływając z Czech zawierają już ok. 450 ton sumy jonów Cl i SO₄. Kolektorem „Olza” wprowadza się także około 550 ton tych jonów w ciągu doby.

Odra przed i po dozowaniu wód zasolonych - wyniki monitoringu.

SUWAT, Katowice, kwiecień 2021 r.

Wymagania prawne dotyczące wprowadzania wód kopalnianych do wód powierzchniowych

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 roku w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2019 poz. 2149).

Dziękuję za uwagę

SUWAT, Katowice, kwiecień 2021 r.